

Tartalomjegyzék

GELLÉRT FERENC: A BESZÉDHANGOK TITKAI

A magyarok Istenének nyelvbe rejtett tanításai.....9

BEVEZETÉS – A BESZÉDHANGOK JELENTÉSE10

1. ÁLTALÁNOS ISMERETEK14

1.1 Minden beszédhangnak van jelentése..... 14

1.2 Mi utal a beszédhangok jelentésére?..... 15

1.3 A vizsgálati módszer.....20

1.4 Ki beszél? – egy kis filozófia.....29

1.4.1 *Közbenső gondolatok Isten és az isteni fogalmának a tisztázásáról* 35

1.5 A beszéd, valamint a magán- és mássalhangzók jellemzése.....36

1.5.1 *Jelentésrétegek a beszédben. Lélekhangzók és léhangzók*.....36

1.5.2 *A beszéd mint a valóság hangzókká kristályosodása az emberben*..... 39

1.5.3 *A szavak keletkezése* 41

1.5.3.1 *A szavak létrejötte az ősi időkben*..... 41

1.5.3.2 *A szavak létrejöttének három alapvető fajtája* 45

1.5.4 *A gondolkodás és a beszéd emberi fejlődésben betöltött szerepéről*..... 47

2. MAG(ÁN)HANGZÓK = LÉLEKHANGOK51

2.1 A magánhangzók képzése..... 51

2.2 A magyar ábécé magánhangzói.....52

2.3 Á56

2.3.1 *Közbenső gondolatok a szavak és hangzóik jelentésbeli kapcsolatáról* 59

2.4 A 61

2.5 A lelki élet mint a szimpátia és az antipátia eredménye63

2.6 Ú, U64

2.7 Ó, O 68

2.8 A mély hangrendű magánhangzók 71

2.9 É 72

2.10 A beszéd kialakulása. A magas és a mély hangrendű
magánhangzók szerepe a fejlődésben 74

2.11 E 80

2.12 Í, I 84

2.13 Az E és az I eltérő jellege. A rokonszenv és az ellenszenv
a magas hangrendű magánhangzóknál 89

2.14 Ő, Ö 90

2.15 Ű, Ü 93

2.16 A magánhangzók jelentésének térkonkrét rétege a magyar nyelvben.....94

2.17 A mély és a magas hangrendű magánhangzók97

2.18 A rövid és hosszú magánhangzók a tudatfejlődés fényében.....98

2.19 Az Á mint az elalvás, az U mint a felébredés hangja 101

3. MÁS(SAL)HANGZÓK = LÉTHANGOK	105
3.1 A fizikai tudat és a beszédképzés	105
3.2 Réshangok	108
3.2.1 <i>F</i>	108
3.2.1.1 <i>Közbeeső megfontolások a fejlődésről – F</i>	109
3.2.2 <i>V</i>	111
3.2.3 <i>S</i>	113
3.2.4 <i>SZ</i>	114
3.2.5 <i>Z</i>	116
3.2.6 <i>ZS</i>	117
3.2.7 <i>J</i>	117
3.2.7.1 <i>LY</i>	118
3.2.8 <i>H</i>	119
3.2.8.1 <i>A lehetőség H-ja</i>	121
3.3 Zárhangok	122
3.3.1 <i>B</i>	123
3.3.2 <i>P</i>	125
3.3.3 <i>T</i>	127
3.3.4 <i>D</i>	130
3.3.5 <i>G</i>	131
3.3.6 <i>K</i>	133
3.3.7 <i>M</i>	135
3.3.8 <i>N</i>	139
3.3.9 <i>Lágyított zárhangok: az NY, a TY és a GY</i>	141
3.3.9.1 <i>GY (DJ)</i>	142
3.3.9.2 <i>NY (NJ)</i>	143
3.3.9.3 <i>TY (TJ)</i>	144
3.3.10 <i>Az NG mint a zöngé hangja</i>	145
3.3.10.1 <i>A HANG és a HuNGária szó</i>	150
3.3.11 <i>Az NK mint az éneklés hangja</i>	151
3.4 Zár-réshangok	152
3.4.1 <i>C</i>	152
3.4.2 <i>CS és TS (CS-ként)</i>	154
3.4.2.1 <i>CS (alapváltozat)</i>	154
3.4.2.2 <i>TS (a CS-nek ejtett hang másik változata)</i>	155
3.4.3 <i>DZS</i>	156
3.4.4 <i>DZ</i>	156
3.5 <i>R (pergőhang)</i>	156
3.6 <i>L (hullámhang)</i>	158
3.6.1 <i>Lét, élet, lélek és szellem</i>	161
3.7 <i>A képzés módja szerint elkülönülő hangcsoportok</i> általános jelentése – a beszéd logikája	163
3.8 <i>A zöngés és zöngétlen mássalhangzók általános jelentéstartalma</i>	164

3.9	Mássalhangzók és térviszonyok	168
3.10	A beszéd kategóriái – egy összefoglalás	169
4.	ÖSSZEFOGLALÁS	171
4.1	A hangok jelentéstartalma és kulcsszavaik	171
4.1.1	<i>Magánhangzók</i>	171
4.1.1.1	<i>Magánhangzók és érzések</i>	172
4.1.2	<i>Mássalhangzók</i>	173
4.2	Hangzók és kulcsgyökeik vagy kulcstöveik	175
4.3	A gesztikuláció, az arcjáték és a hangok	176
5.	HANGZÓVIZSGÁLATOK	178
5.1	Énfejlődés jelenleg és a nem túl távoli jövőben	178
5.1.1	<i>Az emberiség kultúrfejlődése</i>	178
5.1.2	<i>Mit árul el az én szó magánhangzója a különféle nyelvű európai népeknél?</i>	183
5.2	Tao – a tudat és a test – a T és az S	186
5.2.1	<i>A Tárgyak és a folyamatok hangjai: a T, valamint az S, SZ, Z</i>	188
5.3	Jelen, múlt és jövő – L, T, J(V)	190
5.4	Ért, érez, akar: R	190
5.5	Gondol, érez, akar: L, Z, R	191
5.6	Az M és a B, valamint az N és a D rokonsága	192
5.7	Az M és az R ellentéte	192
5.8	Alany és tárgy: K és M	193
5.9	Az élmény és az emlékezés: LM-ML	193
5.10	Az L és a H mint élet-halál hangok	194
5.11	A feltételes és a felszólító mód hangzói	195
5.12	A passzivitás az -UL, -ÜL, és az aktivitás az -ÍT igeképzőkben	197
5.13	D, V és a testalkat	198
5.14	A kerekded D és a sarkos K	198
5.15	A fosztóképzőkben lévő T és N	199
5.16	Az -NT hangkapcsolat	200
5.17	Ember, mint a teljes ABC kifejeződése	201
5.18	Testrészek nevei hangzóik alapján	206
5.19	Amit tesz az ember	207
5.20	A magyar nyelv	207
5.21	Az Isten szó különféle nyelveken	212
5.22	A számok és a fejlődés	214
6.	A VALÓSÁG KÉPSZERŰ ÁTÉLÉSÉBŐL FAKADÓ SZÓKELETKEZÉS	221
6.1	ÉN – FÉNY – ISTEN	221
	<i>JAVASOLT IRODALOM</i>	228
	<i>FELHASZNÁLT IRODALOM</i>	228

RÁCZ RITA CECILIA: BESZÉDGYAKORLATOK (Rudolf Steiner nyomán)	229
BEVEZETÉS A GYAKORLATOKHOZ.....	230
1. BESZÉDGYAKORLATOK.....	232
1.1 Artikulációs gyakorlatok.....	232
1.1.1 Mássalhangzó-gyakorlatok.....	232
1.1.2 Érthető beszéd.....	235
1.1.3 Szép beszédáramlás.....	235
1.1.4 A beszéd kerekése.....	236
1.1.5 A beszéd helyes tagolása.....	236
1.1.6 Légzőgyakorlatok.....	236
1.1.7 A beszéd folyamatoságát segítő gyakorlatok.....	237
1.1.8 Irány-gyakorlatok.....	241
1.1.8 Magánhangzó-gyakorlatok.....	242
1.1.9 Szellemi lírikus gyakorlatok, versek.....	245
1.2 Célzott terápiás gyakorlatok.....	246
1.2.1 Pajzsmirigy.....	246
1.2.2 Dr. R. Meyernek.....	247
1.2.3 Maria Schröfenek:.....	247
1.2.4 Hangbeállító gyakorlatok.....	248
1.2.5 Bourn-out, depresszió.....	249
1.2.6 Komplex, a beszédszerveket fejlesztő, ún. "Ále"gyakorlat.....	250

Ez kell a józansághoz és a tárgyilagos megértéshez. Az akaratban meg a szimpátia dominál, ami az érzékeléshez, tapasztaláshoz, kezdeményezéshez, cselekvéshez szükséges. Nem tudnánk érzékelni a piros színt, ha az érzékelés háttérében nem a rokonszenv működne a lélekben. Nem tudnánk gondolni, észre-venni az előttünk álló piros színt, ha nem tudnánk a piros szín látásába való belemerülésből visszahúzódní. Ha képzetet akarunk alkotni a piros színről, akkor ezt csak a gondolkodás és képzetalkotás mögött húzóó ellenszenv segítségével – a kiáradásból való visszahúzóóás révén – tehetjük meg. Bizonyos mértékig erről van szó az imént említett **á** és **a** hang különbsége kapcsán is. Az **a**-ban kevésbé erős a kiáradás, az értés jelenléte miatt kissé visszafogott, visszahúzóó – saját magunk által.

2.6 Ú, U

A szimpátia lelkileg legerősebben a csodálkozásban, a világgal való összeolvadás vágyaként és egyáltalán a pozitív érzésekben jelenik meg, az antipátia pedig a világtól való **visszahúzóó**ásban és az **ú**gynevezett negatív érzésekben, a magunkba gubózásban. Tehát az **á** és az **ú** hangzó rejti magában a két legellentéteesebb és legalapvetőbb lelki érzést, a rokon- és az ellenszenvet. Minden további érzés ezek valamilyen arányú vegyüλέkének tekinthető.

Az **ú** hang **á**-val ellentétes jelentése a kiejtésben is megmutatkozik. Míg az **á** kiejtésekor a legszeleesebbre tárt ajakkal adjuk ki az **á** hangot, addig az **ú**-t mintegy csücsörítve, csücsös ajakkal ejtjük. Ennél a hangnál nyitjuk legkisebbe a szánkat, azaz a legzártabb magánhangzónk, és legelől képezzük. Csupán az **ú** előzi meg e tekintetben, amely az **ú** individualizált alakjának tekinthető. Az emberi lélek ennél a legkevesbé nyitott, amit a száj viszonylag lekeskenyített, összehúzóó kerek formája is mutat.

Az **ú** hang szinte **hú**z, és **sú**lyt ad a lélek érzéseinek. Ami lefelé **hú**zza a kart, azt is **ú**-val jelöljük, hiszen **sú**lyosnak érezzük. A legnagyobb rokonszenv, szimpátia az **á** kimondásakor nyilvánul meg a lélekben. Az **ú**-nál az ellenszenv érzése jelentkezik, szinte lesújtó erővel, dermesztően, belsőleg merevvé téve. Az **ú**-val **magunkba húzóó**dunk. Az **á** áradó, táguló, befogadó kinyílásával szemben az **ú**-ban a visszahúzóóás, a szűkebbé válás, az erre való törekvés, a kiáradástól, odaadottságtól, odaáldozástól való tartózkodás nyilvánul meg. **Á** és **ú**: öröm és bú, fellángolás és leh(**ú**)tés. Legalábbis az érzelmi skálán nagyjából így lehet őket elhelyezni.

Mint a fejlődésben oly sok minden, a hangzóok használatában is fokozatos differenciálóóás ment végbe. Az emberi beszéd az **á** hangoztatásával kezdőóótt. Kis idő múltán az **ú**, (**u**) is követte, majd jött a többi magánhangzó, illetve közben a mássalhangzóok is. A két alapvető érzést, a szimpátiát és az antipátiát a többi magánhangzó eltérő arányokban tartalmazza. Az **á** hang csak szimpátiát, az **ú** csak antipátiát fejez ki. Az **á** hangot közelíti **a** szimpátia oldalán az **a** hangzó. Vele még nagyon, akár hatalmasnak merjük érezni magunkat, az **ú**-nál csak kicsinek, összehúzóótnak, magába kuporodottnak. Ezért is jelenthető ki, hogy a szomorú, bú, borús hangulat is ennek az antipátiának egy-egy speciális kifejezőóése. Ugyanakkor mivel az **ú**-val

magunkban maradunk, ezért az **ú** a bensőségesség hangzója is egyúttal. Az **á**-val kiáradunk, az **ú**-val bensőnkben maradunk, távolságtartóak leszünk. Az **ú**-val persze nemcsak benső érintettségünkre történik utalás, hanem antipátiánkról is beszélünk. Például azt mondjuk: „Hú, de csúf!”, „Fú, te szegény!”¹⁷; „Jujj, de durva!”.

A nyelvkeletkezés titkaiba pillanthatunk be akkor, amikor felfedezzük a magánhangzók használatának kialakulási sorrendjét. Az emberi lélek, illetve az éntudat a földi fejlődése kezdetén¹⁸ még kevés tapasztalattal rendelkezett. Ha ezt belátjuk, akkor nem is csodálkozunk azon, hogy a kezdetek kezdetén elegendő volt csak **á** és **ú** magánhangzókkal beszélni. A lélek érzései kezdetben nem voltak árnyaltak. Ahogy aztán egyre több földi élmény érte az embert, úgy lelkében is egyre inkább kialakult az igény, hogy ezeket megkülönböztesse, rangsorolja, értékelje, differenciálja, és ekkor kezdte használni a többi magánhangzót is a különféle belső élményei árnyaltabb kifejezésére. Amikor fájdalom érte az embert, például nekiütközött valaminek, vagy a fájdalmas élmény veszélyét látta közeledni, akkor az **ú** hang tört elő lelkéből. Talán egy váratlan fájdalom fellépésekor azt mondta, amit gyakran ma is kiejtünk ilyenkor: **áu** vagy **au**! Tehát először is meglepődött, elámult (**á**, **a**) és ami érte, az nem tetszett neki, legszívesebben elkerülte volna, visszahúzódná tőle (**ú**, **u**): **au**, **áu**.

Az **ú** legalapvetőbb kulcsszava: **un**.

Az **unalom**ban az antipátiát, a külvilágtól, a tevékenykedéstől való elzárkózást éljük meg. Az **utálatostól undorodunk**. Ha csalódunk, akkor például azt mondjuk, hogy „puff neki”. Az ellenszenvesre például azt mondjuk, hogy „fúj!”, (pfúj!), vagy ha emberről van szó, akkor azt, hogy „undok”. Nem szeretjük, legszívesebben ellöknénk, elfújnánk magunktól, bensőnkől a fájdalmasat, ellenszenveset, minél távolabbra. A fújás során is az **ú** távolító, keskenyítő, csökkentő, összehúzásra készítő belső gesztusa fejeződik ki. A kifújtt levegő erőteljesebben távolodik tőlünk, mintha csak természetes módon lélegeznénk ki.

Az **ú** hang leginkább **árulkodó szavai**: az **un**, **undor**, **undok**, **unalom**, **utál**, **bú**, **bús**, **búcsú**, **fúj**, **rút**, **csúf**, **gúny**, **húz**.

Érdekes szavunk a **cudar** és a **kudarc**, amelyeket nyilvánvalóan antipatikusra utalva használunk, ezért indokolt itt megemlítenünk.¹⁹

Természetesen hasonló felismeréseket más nyelvekben is tehetnénk. A német nyelvben például az **un-** előtag fosztóképzőként **funkcionál**, és amihez kapcsolják, annak a szónak ellentétes jelentést ad. Ezt a magyar nyelv is átvette, mintegy megérezve az **un-**ban lévő **u** hang antipátiát, visszafordítást, megfordítást kifejező erejét.

¹⁷ Természetesen nem az iránt van antipátiánk, akivel együttérzünk, hanem azzal szemben, ami őt érte.

¹⁸ Ez a bibliai bűnbeesés korszakát követő időszak volt.

¹⁹ A **cuki**, **cukor** szavunk ennek ellentmond? A német **Zucker** szó átvételével került a magyarba a cukor szó. Ebből alakult ki a becéző **cuki** abban a korban, amikor az ember már nem érezte az **ú** hangban a visszahúzódot, az antipátiát. Másrészt persze az édes íz is lehet antipatikus, **utált**, viszont a **cuki** szavunkkal pont azt közöljük, hogy valami nagyon szimpatikus, tetszik.

Például szoktuk mondani, hogy **unszimpatikus**, **unintelligens** stb. Jövevényszavaink egy részében tehát **ugyanúgy** fel lehet fedezni **ugyanazokat** a törvényszerűségeket, amiket a magyar, vagy a bizonytalan eredetű, vagy a régen átvett szavaknál találunk meg.

Az antipatikus érzések közül talán a legszélsőségesebb a félelem és a megijedés, például a **hú** és **jujj**²⁰ indulatszavakban. Az **ú** ennek is kitűnő tolmácsolója. Gyakran félünk az **újtól**. Az **ú** jelenléte az **új** szóban erről tanúskodik. Az **új** szóval rokon értelmű „modern” szóban, ami jövevény a nyelvünkben, már egészen más belső érzések fejeződnek ki. Egy másik szinonimájában, a frissben megint más érzések és gesztusok. Mi azonban aktuálisan, elsősorban és célirányosan azokat a szavakat emeljük ki vagy hangsúlyozzuk, amelyek az éppen vizsgált hang jelentéstartalmáról adhatnak felvilágosítást.

Mint a fenti példából kiténik, vizsgálódásaink azzal a haszonnal is járhatnak, hogy a nyelven keresztül bizonyos mértékű népi önismeretre is szert tehetünk. Nyelvünk a magyar emberek általános tulajdonságairól is árulkodik. Sőt hangzóvizsgálatokkal más népek mélyebb megismeréséhez is eljuthatunk, amelyet kiaknázva a népek közötti megértés is erősíthető.

Az **euritmizált ú** hang úgy néz ki, hogy az ember párhuzamosan maga előtt letről felfelé – vagy fentről lefelé – kinyújtja, illetve függőleges síkban mozgatja a karjait, miközben még akár hátrálhat is. Ez az antipátia gesztusa. Amikor hátrálva elhúzódnunk, visszavonulunk valamitől a mindennapjainkban, szinte önkéntelenül **u-t** is mozgunk. Lelkünkben pont azt érezzük, beszédszerveinkkel pont azt tesszük, amit eurimizálva is kifejezhetünk.

Az **út** szavunkban is megjelenik az **újtól** való félelem érzése, sőt a külvilágtól való elzárkózás, visszafogottság érzése is, mert nem tudjuk, mi van az **út** be nem látott részén, vagy a végén, esetleg az **út** mentén. Tartunk az ismeretlentől. Bizonyos fokig magunkba, énmagunkba húzódnunk. Másrészt egy úton pont az van előttünk, amilyenek az **ú** euritmizáltan megjelenik: az **út** két széle karjainak felel meg. Az **út** szóban tehát nagyon képszerűen mondjuk ki tartózkodó, magunkba forduló érzéseinket. Őseink ebből fakadóan az **út** látványára vagy a megjelenő fizikai képéhez is az **ú** hangot társították.

Az ember számára a fény, a világosság rokonszenves, ha nem visszük túlzásba; a sötét pedig ellenszenves, inkább félelmet keltő. Őseinknél mindenképpen így volt. Néhány szavunk ezzel kapcsolatosan őrzi ezt az érzést és hangulatot: **dug**, **ború**, **szomorú**, **kút**, és az alábbiakban felsorolt szavak közül több is ide sorolható.

Néhány szó, amelyben az antipátia érzését, illetve hátráló mozdulatát viszonylag könnyen felfedezhetjük:

²⁰ A jaj, jajj, jájj indulatszavaink mindezt nem cáfolják, hiszen egyrészt mégoly fájdalmas meglepődésnél is elképzelhető, hogy szavainkban nem pillanatnyilag bennünk élő teljes érzelemvilágot fejezzük ki, hanem csupán egy részét. Ha a meglepődést, akkor jajj vagy jájj, ha pedig az antipatikusságot, akkor a jujj az odaillő.

- Aki **gúnyosan** viselkedik, azt az **utálat** és a visszahúzóadás motiválja.
- A **fullad** szó, mert ellenszenves, félelmetes, ami akár **pusztuláshoz** is vezethet.
- **Pusztta**, mert a kietlen, sivár és visszataszító.
- **Pusztul**, mert ami a növekedéssel, létesüléssel szemben működik, az nem rokonszenves.
- **Buta**, mert az ilyen nem tisztelhető, nem előrevivő, nem rokonszenves.
- **Bunkó**, mert bántani lehet vele, (vagy ha jelzőként használjuk valakire, akkor ezt azért tesszük, mert tiszteletlen a viselkedése, és emiatt antipatikus érzéseink vannak vele kapcsolatban).
- **Szúnyog**, mert zavarja a nyugalmat, csíp, bánt, **utálatos**.
- **Kukac**, mert **undorító**, visszataszító.
- **Kurva**, **buja**, mert elítélhető, **unszimpatikus**.
- **Hulla**, mert az elmúlásra emlékeztet, amitől **tartunk**.
- **Túlzás**, mert a szélsőségeség még a rokonszenvest is ellenszenvessé teheti.
- **Dúl**, mert kaotikus viszonyokat idéz elő.
- **Durva**, **brutális**, mert fájdalmas vagy kellemetlen hatású.
- **Bosszú**, mert antipátiából fakad.
- **Nyúz**, **szúr**, mert az fájdalmas lehet annak, akit **nyúznak** vagy **szúrnak**.
- **Búcsú(zás)**, mert az elválás, az elvesztés fájdalmas, antipatikus.
- **Kuss**, mert nem akarom hallani.
- **Kusza**, mert ami áttekinthetetlen vagy nehezen átlátható, az ellenérzéseket kelt az emberben.
- **Lusta** lehet valaki, ha visszahúzódik a tevékenységtől,
- akár még **hunyhat** (aludhat) is egyet.
- A **szusszan** szóban a megpihenésről, valamilyen tevékenységtől való visszahúzóadásról van szó.
- Az **ugyan** szóval bizonyos mértékig le- vagy elzárjuk magunkat az éppen szóban forgó dologtól, vagy tagadást, ellentétet jelölünk vele. Például amikor nem hiszünk el valamit, akkor azt mondjuk, hogy „**ugyan**, miért volna így?“, vagy „Egy ideje esik **ugyan** a hó, mégsem fehér a táj.”
- A földes- vagy másmilyen **úr** sem lehetett rokonszenves, de legalábbis tartottak tőle, amikor eleink megalkották jelölésére az **úr** szót. Talán a teremtő istenségtől mint **úrtól** való félnék tartózkodás miatt jött létre **ú** hanggal.
- A **gusztus** szó is azért tartalmaz **u** hangokat, noha ez is jövevényszó, mert alapvetően azt fejezi ki, hogy az emberi lélek tetszése, ízlése milyen **fokú**, illetve arról van szó, ami a bensőt érinti.

Nyilvánvaló, hogy az említett szavak közül többet is ejthetünk más érzelmi tartalommal, azaz nem antipatikus érzéssel, és akkor a szó egyáltalán nem felel meg az **u** hangban lévő hangulatnak, tartalomnak. De azért jellemzően az **u**-ban benne lévő érzelmi tartalommal használjuk őket. Ez a jelenség egyébként minden egyes hangzónál előfordul, nem csak az **u** esetén. Ezt nem árt szem előtt tartani a továbbiakban is.

Ma használunk olyan hangzókat tartalmazó szavakat, amelyek a bennük lévő hangzók egyedi jelentésével nem állnak összhangban. Ma – főleg a fiatalok körében elterjedten –, kifejezetten rokonszenvvel mondják, hogy például **cuki** a **buli**, **csúcsszuper**, **durva jó**, **brutálisan szép**. Az ilyen ellenpéldák nem cáfolnak semmit, csak éppen arról van szó, hogy az egyes szimpátiát hordozó szavak antipátiát jelentő hangzókkal is hangozhatnak, az antipátiát jelentők meg szimpátiát jelentőkkel is. A nyelv szavai nem mindig idomulnak a hangzóikhoz a jelentés tekintetében, főleg a mai, lelki finomságokra, nüanszokra, hangjelentésekre érzéketlen korban. Bizonyos szavaink – főként az újabbak – már nem a nyelv intenzív belső átérzésével keletkeztek, mint régen, hanem legfeljebb a szavak jelentéseit felhasználva, a nyelv hangzóinak – esetleg csak – érzéketlen egymásra halmozásával. Ha nem így keletkeznének, akkor új szavaink jelentései most is szinkronban állnának az őket alkotó egyes hangzók jelentéseivel. Ha valami tetszik, akkor az ma nem **csúcs** volna, hanem inkább **csács**, a **buli** pedig csak **bál** vagy esetleg **bali** lenne.

Ú

Az U-val magamba húzódok, „fúj”-olok,
a csúnyától undorodom, a lustaságtól unatkozom,
a bosszúságtól dúlok-fúlok, amúgy meg csak úton futok.
Két kart egymással párhuzamba nyújtok: mutatok,
s meghátrálva, szemet hunyva „undok” vagyok.
Lelki hullaként lelkem kútjába is zuhanhatok,
mikor csupán magamba borulva búsulok...
Míg nem látom a kiutat, csak úgy pusztulगतok.

2.7 Ó, O

Az **ó** hangzó képzése nagyjából középen áll az **á** és az **u** között, de nem csak a képzésben, hanem bizonyos értelemben jelentésben is. Az **á** hang tárgyalásánál említettem, hogy van az **ó**-ban a csodálkozás szimpatikus érzéséből. De van benne az antipátiából is. Az **ó** visszafogott csodálkozással jár, mivel értő csodálkozást hordoz. Talán több benne a rokonszenv, kevesebb a visszaruszkodás, a hátrahúzódság. Az **ó** ezáltal a harmónia, az egyensúly, illetve az antipátiával uralt szimpátia kifejezője, ami esetenként akár a közömbösségbe is átmehet. (Egyébként az **ö** hang rokonságban áll az **o**-val.) Ezért is kerek az **ó** (és az **ő**) írott formája. Karjainkkal is leírhatjuk: akkor előbb egy szétnyíló, szimpatizáló, majd egy összezáruló, magához